

God Oppvekst i Sande kommune – Plan- og prosjektperiode 2010 – 2018

Hvordan kan Sande kommune i nært samarbeid med de foresatte bidra til at barn og unge i Sande får et godt grunnlag for livslang læring?

“Det trengs en hel landsby for å kunne oppdra et barn”
(Afrikansk ordtak)

GOD OPPVEKST I SANDE KOMMUNE

Overordnet strategisk plan 2010 - 2018

Innhold

Innledning	3
Bakgrunn	3
Strategi	5
Grunnleggende menneskesyn/verdier	5
Oppvekstvilkår	5
Kvalitetssikringssystem	7
Arbeidsområder	8
Framdriftsplan 2010 - 2019	9
Organisering	10
Andre viktige kommunale aktører i God oppvekst-sammenheng	10
Samarbeid med fylkeskommunen	12
Barnehage- og skolestruktur	13
Oppsummering	14
Ressursbank	15
Vedlegg	17

Innledning

Å sikre trygge og gode oppvekst- og levekår for barn og unge, er blant de viktigste oppgavene i samfunnet vårt. En helhetlig og samordnet oppvekstpolitikk hvor barn og unge opplever identitet og livskvalitet i et likeverdig barnehage-, skole-, helse-, omsorgs- og kulturtilbud, er av stor betydning for grunnmuren i et livslangt læringsløp og et godt liv som voksen. En viktig forutsetning for å lykkes i dette arbeidet, er engasjerte og kompetente voksne som ”bryr seg” i positiv forstand, være seg i barnehage, skole, familien, vennekretsen, nabolaget eller på kultur- og fritidsarenaer.

For å gi barn og unge den faglige og sosiale kompetansen de trenger for å møte krav og utfordringer i framtidens komplekse, spesialiserte og krevende samfunn, har både ansatte og politikere i Sande kommune sett behovet for en helhetlig overordnet plan som dekker hele oppvekstfeltet. Planen skal gi føringer for kommunens arbeid på oppvekstområdet i årene framover, og vil således være en naturlig del av det øvrige planverket i kommunen (for eksempel kommune- og økonomiplan). Oppvekstplanen vil legges til grunn for organisering av tjenester, tverrfaglige/tverrsektorielle/tverretatlige samarbeidsarenaer, barnehage- og skolestruktur, ansvarsfordeling og forventninger til resultatoppnåelse, ressursbehov og økonomiske prioriteringer knyttet til kvalitetsforbedringskrav til ledelse, læringsmiljø og kompetanse. Hensikten er at et godt og inkluderende oppvekstmiljø på sikt skal føre til et redusert behov for kostnadskrevenne særtiltak rundt enkeltelever og redusere frafall fra skole og arbeidsliv.

En bredt sammensatt styringsgruppe ledet av kommunalsjef oppvekst med representanter fra stab, tillitsapparatet, barnehage, barne- og ungdomsskole, videregående skole, Familietjenesten og kultur har fungert som bindeledd til andre aktuelle virksomheter og frivillige organisasjoner. Premissene for planens innhold og utforming er et resultat av drøftinger/dialog med aktuelle aktører både sentralt og lokalt. I tillegg har administrativt nivå i kommunen ved rådmann og kommunalsjef oppvekst, besøkt kommunale barnehager og skoler og invitert barn og unge, foresatte og personale til dugnad for et godt oppvekstmiljø i Sande. Likeledes har Politiråd og NAV/Flyktningetjenesten blitt invitert til å komme med innspill på hva de mener er en god oppvekst.

En av målsettingene med den sentrale planen for ”God Oppvekst i Sande” er at den skal gi aktuelle aktører og virksomheter/institusjoner retning og prioritering for videre arbeid med lokale konkrete handlingsplaner på oppvekstområdet. I dette arbeidet er foreldre (FAU/SU), elever (elevråd/ungdomsråd) og andre, viktige samarbeidsparter.

Planen er bygd opp ved at det først gis en gjennomgang av sentrale føringer og deretter grunnlaget for valg av arbeidsområder. Fokus er lagt med bakgrunn i verdisyn og fokus på ledelse på alle nivåer. Når det gjelder valg av strategier, gir planen en orientering om hvordan arbeidet skal videreføres ute i virksomhetene i årene som kommer.

Bakgrunn

Fra Stortinget er det gitt tydelige styringssignaler for hvordan nasjonalt nivå forventer at kommunene skal styrke barn og unges oppvekstmiljø og arbeide med forebyggende tiltak. Det

er imidlertid gitt få føringer som sier noe om hvordan dette skal gjøres i praksis. Dermed er det opp til hver enkelt kommune å tilpasse sentrale forventninger til lokale forhold og finne relevante tiltak, som lar seg gjennomføre i praksis. Eksempler på slike statlige føringer er:

- Stortingsmelding 16. (2006 – 2007); ”Og ingen sto igjen” som vektlegger:
 - Sammenheng og helhetlig læringsløp i opplæringen fra barnehage til skole.
 - stor vekt på tidlig intervensjon, dvs. å oppdage barn med hjelpebehov tidligst mulig og sikre god samordning av offentlige hjelpetjenester.
 - Helhetlige tiltak for sosial utjevning og inkludering.
- Rammeplan for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, vedtatt 01.03.2006) betoner barnehagen som en læringsarena i langt sterkere grad enn tidligere.
- Kunnskapsløftet stiller krav om endringer i opplæringen og synliggjør gjennom Generell del og Læringsplakaten et mer helhetlig syn på utdanning og oppvekst. Det ligger en tydelig forventning til lærer, skoleleder og skoleeier om at de som profesjonelle yrkesutøvere skal utvikle en skole med kultur for læring og høye ambisjoner på elevenes vegne.

Mandat jfr. brev fra Fylkesmannen i Vestfold og KS Vestfold – 26.10.2009:

”Det er nå tid for oppfølging og iverksetting av tiltak for God oppvekst både lokalt og regionalt. Tiltak må starte tidlig og rettes mot alle forhold i barnets liv. I arbeidet er det viktig å samordne innsats mellom de ulike aktørene som arbeider for barn og unge. Det er avgjørende for et godt resultat at kommunens ledelse administrativt og politisk tar ansvar for å få alle som jobber med barn og unge til å se sitt ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.”

Kommunens svar – 20.01.10:

”Relatert til kommuneplanens samfunnsdel s.13, om strategier for gjennomføring, vil det blant annet bli vektlagt å videreutvikle nettverkene mellom skole og barnehage og andre aktuelle kommunale virksomheter i arbeidet med en helhetlig overordnet plan for ”God Oppvekst” for Sande kommune. Likeledes satser kommunen på å videreutvikle samarbeidet med Sande videregående skole for bedre å kunne tilrettelegge for et tilpasset helhetlig oppvekstløp. Planens intensjon vil med andre ord være å tilrettelegge for at Sande kommune skal fremstå som en kommune med trygge, gode og ikke minst faglige og sosialt stimulerende oppvekstmiljøer for den oppvoksende slekt”.

Kommuneplanen for Sande 2007- 2019:

Mål: Oppvekst

- *”Utvikle og profilere Sande som en attraktiv oppvekstkommune.”*
- *”Full barnehagedekning og høy kvalitet på tilbudet lokalisert nær der folk bor.”*
- *”Høy kvalitet på grunnskoleopplæringen i funksjonelle og miljømessig gode lokaler hvor elevene opplever mestring.”*
- *”Rammebetingelsen til skole og barnehage skal være tilpasset samfunnets økende krav til kvalitet når det gjelder faglig og sosial kompetanse.”*

Strategi for gjennomføring:

- *”Utarbeide en kompetanseplan for assistenter og pedagoger i skole og barnehage.”*

- ”Gjennomføre regelmessige brukerundersøkelser på utvalgte områder.”
- ”Videreutvikle nettverkene mellom skoler, barnehager og andre kommunale virksomheter.”
- ”I samarbeid med andre kommunale virksomheter utvikle nye tilbud i tillegg til det ordinære skoleløpet for elever med spesielle behov.”

Strategi

Hvordan kan Sande kommune i nært samarbeid med de foresatte bidra til at barn og unge i Sande får et godt grunnlag for livslang læring?

“Det trengs en hel landsby for å kunne oppdra et barn”

(Afrikansk ordtak)

Grunnleggende menneskesyn/verdier

Sande kommunes verdier og etiske retningslinjer er i tråd med de nasjonale føringene for læringsmiljøet i barnehage og skole, jfr generell del, læringsplakatens 11 prinsipper og barnehagens verdigrunnlag (Møller og Sundli, 2007; ”Læringsplakaten, skolens samfunnskontrakt” og Rammeplan for barnehagen 2006, pkt. 1.3). Oppvekstplanen fokuserer på de overordnede prinsippene for et helhetlig godt oppvekstmiljø, og det er den enkelte virksomhet og den enkelte medarbeider, som i sitt daglige virke må vise gjennom handling at planens verdisyn gjelder.

Økende globalisering forutsetter bedre kommunikasjon og samhandling på tvers av språk, fagområder, kulturer, religioner og livssyn. Dette fordrer at barn og unge møtes med en gjennomgående holdning om barns egenverd og barns medborgerskap. Likeledes at tjenester rettet mot barn og unge er gjennomsyret av et grunnleggende positivt menneskesyn, som også gjenspeiles i kommunale barne- og ungdomstiltak, men også i sandesamfunnet forøvrig.

Oppvekstvilkår

Med oppvekstvilkår menes de grunnleggende betingelser foresatte gir sine barn og hvilke samlede tilbud/tjenester Sande kommune vektlegger og i praksis konkret tilbyr barn og unge og deres foresatte, som grunnlag for livslang læring. Å lykkes i denne sammenheng innebærer at barn og unge får en faglig og sosial kompetanse av en slik kvalitet at de står godt rustet til å møte det samfunn de skal ut i som voksne.

FNs Barnekonvensjon, Kunnskapsløftet, ny Rammeplan for barnehagen og ulike lovverk som gjelder barns rettigheter, betoner medvirkning som et vesentlig prinsipp. Medvirkning i denne sammenheng uttrykker at barn skal gis anledning til å påvirke egen hverdag og egne valg i sitt

læringsarbeid. Det er imidlertid den enkelte medarbeider som i det daglige må legge arbeidet til rette på en slik måte at barn faktisk får anledning til å medvirke i prosesser som gjelder dem selv. God Oppvekst i Sande satser på aktive barn og unge og ønsker at begreper som demokrati, likeverd, ytringsfrihet og like muligheter skal danne grunnlag for gode helhetsløsninger være seg i barnehagen, skolen eller på kultur- og fritidsarenaer. Skolenes elevråd og et aktivt ungdomsråd vil være viktig bidragsytere for å få dette til.

Barn og unge

Med barn og unge i Sande kommune menes alle kommunens innbyggere i aldersgruppen 0 – 23 år, som direkte berøres av kommunens ulike tjenester og aktiviteter. Målgruppen viser at planen for ”God Oppvekst” i Sande også omfatter innbyggere, som mottar et tjenestetilbud fra andre forvaltningsnivåer (Vestfold fylkeskommune o.a.). Det betyr at kommunen ikke bare kan fokusere på kvaliteten på egne tjenester som tilbys målgruppen, men også må tilrettelegge for god samhandling med videregående skole og andre aktører som henvender seg til barn og unge i Sande.

Verdier og ledelse

Forskning understøtter betydningen av ledelse i læringsarbeid, og viser at ytre belønning (”gaver, penger og ting”) i liten grad er en varig motivasjonsfaktor. Likeledes er det grunnlag for å hevde at barn og unge ønsker ledere, som har de samme kvalifikasjoner, verdier og holdninger, som de ledere vi voksne etterspør. Mange av kommunens medarbeidere har en rolle overfor barn og unge, som kan sammenlignes med arbeidslederrollen i arbeidslivet for øvrig. Arbeidslederrollen overfor barn må derfor tydeliggjøres. Det må settes fokus på at voksne som leder barn må vektlegge de samme hovedelementer, som de som etterspørres og faktisk måles hos andre ledere internt i kommunen. God arbeidsledelse handler i særlig grad om å bry seg om og å se andre. Relasjonskompetanse og sosiale ferdigheter er viktige kvaliteter hos tydelige voksne og fundamentale for å utvikle gode fellesskap og kreative samhandlingsarenaer på alle samfunnsområder.

Relatert til oppvekstfeltet satser vi på medarbeidere som:

- har et positivt barnesyn, en tro på at barn ønsker å mestre egen læring og personlig vekst.
- er tydelige voksne, har klare forventninger, stiller relevante krav og evner å sette grenser, når det er behov for det. Ikke først og fremst med henvisning til ulike regelsett, men fordi de evner å definere klare grenser i aktuelle situasjoner - for eksempel hva som er akseptabel og uakseptabel atferd.
- er støttende og oppmuntrende i sin atferd, legger til rette for at barn og unge yter sitt beste og lykkes i forhold til eget ståsted.
- har relevant fagkompetanse og god formidlingsevne, prioriterer veiledning framfor rådgiving slik at barn og unge utvikler analyse- og refleksjonsevner.
- har barnets beste i fokus, melder fra til overordnede når de er bekymret for barns oppvekstvilkår og atferd.
- har vilje og evne til faglig erfaringsdeling og nettverksbygging både internt, eksternt og på tvers av opplæringsarenaer – tverrfaglig/tverrsektorielt/tverretattlig samhandling og samarbeid

Ledelse innenfor oppvekstområdet handler om ledelse på ulike nivåer. I Sande satser vi på ledere som:

- utøver klar og tydelig ledelse.
- er synlige – ”Management by walking around”.

- evner å gi eget personale veiledning.
- følger lojalt opp beslutninger.
- går i dialog med sine medarbeidere, konkretiserer resultatet av dialogen i virksomhetens utviklingsplan og følger opp at personalet/den enkelte ansatt gjennomfører det en er blitt enige om i praksis.

Det vil være fruktbart å forsterke og videreutvikle betydningen av ledelsesperspektivet i alle ledd i organisasjonen (jfr. Halland 2005; "Læreren som Leder"). I god oppvekst vil det derfor bli satt fokus på kvalitet og utøvelse av pedagogisk ledelse på avdelings- og styrenivå i barnehagen, ledelse av SFO, klasseledelse og skoleledelse, barnehage- og skolefaglig lederkompetanse på barnehage- og skoleeiernivå og ledelse av andre fagmiljø rettet mot barn og unge. Likeledes må det tilrettelegges for en god styringsdialog mellom administrativt og politisk nivå, hvor forventninger til kvalitet i innhold og resultater genererer nødvendige ressurser til blant annet ledelse, læringsmiljø, læremidler og nødvendig kompetanseheving.

Kvalitetssikringssystem

I Opplæringslovens § 2.2 står følgende: *"Kommunen og fylkeskommunen skal medvirke til å etablere administrative systemer og innhente statistiske og andre opplysninger som trengs for å vurdere tilstanden og utviklinga innfor opplæringa"*

Våren 2010 er det gjennomført en grundig tjenesteanalyse av skolene i Sande. Tidligere er det gjennomført tilsvarende analyser for barnehage og SFO. Med bakgrunn i informasjon i nevnte analyser, samt erfaringer fra allerede gjennomførte eller eksisterende prosjekter, programmer og tiltak, vil det i forbindelse med "God Oppvekst" bli utviklet et helhetlig kvalitetssikringssystem, som skal gjelde for hele oppvekstsektoren i Sande. Forebyggende programmer og tiltak skal fra nå av velges ut fra om de kan dokumentere ønsket effekt. Videre skal det tilstrebes en bedre enhet i valg og bruk av læreverk, programvare og læremidler generelt, for å få en bedre helhet i hva som tilbys barn og unge i barnehage og skole.

Et annet felt som krever gjennomgang og kvalitetssikring, er medarbeidernes real- og formalkompetanse, og hvordan den formelle kompetansen er fordelt mellom de ulike opplæringsinstitusjonene i kommunen. I utgangspunktet skal ansatte som jobber med barn og unge ha formell kompetanse, og nyutdannede skal gis veiledning og tett oppfølging. Det påligger virksomhetene et eget ansvar å kvalitetssikre at personalet har den formelle kompetansen, som kreves for å gi barn og unge et godt faglig tilbud. Virksomheter som mangler formell kompetanse på enkelte fagområder, må i en overgangsperiode samarbeide nært med andre som besitter denne kompetansen. Faglige nettverk på tvers av virksomheter, større fokus på fag og prioriterte konkrete satsningsområder, herunder kvalitetssikring av overganger mellom de ulike fasene i barn og unges opplæringsløp, er nødvendig for å skape bedre resultater i oppvekstsektoren totalt sett. Blant annet skal ufaglærte oppmuntres til å skaffe seg formell utdanning/fagbrev for eksempel innen barne- og ungdomsarbeid, og andre yrkesgrupper skal benyttes dersom deres fagkompetanse kan bidra til å styrke barn og unges oppvekstvilkår og læringsmiljø.

Forskning viser at minoritetsspråklige elever generelt sett har dårligere læringsutbytte i skolen enn etnisk norske. Dette gjelder også minoritetsspråklige barn og unge i Sande. Det er derfor av stor verdi for god integreringen i sandesamfunnet, at nyankomne minoritetsspråklige gis et

tilpasset opplæringstilbud. En permanent mottaksenhet lokalisert til Haga skole, med vekt på særskilt norskopplæring, tospråklig fagopplæring og morsmålsopplæring, vil bidra til å gi denne gruppen en bedre start enn hva tilfellet er i dag. Mottaksenheten skal være en mellomstasjon hvor målsettingen er å gi minoritetsspråklige barn og unge tilstrekkelige norskkunnskaper til å følge den ordinære undervisningen ved hjemmeskolen så raskt som mulig, maks tid i mottaksenhet settes til 2 år. For å kunne gi et kvalitativt godt tilbud må personalet som knyttes til enheten få økt sin kompetanse på aktuelle områder gjennom veiledning, etterutdanning og videreutdanning. God oppvekst for alle tilsier at dette er et prioritert satsingsområde for barnehage- og skolesektoren i Sande.

En annen side av kvalitetssikringssystemet vil være ulike bruker- og medarbeiderundersøkelser. Blant annet er elevenes og de foresattes opplevelse av skolen og opplæringstilbudet viktig, fordi forskning viser at ” Det er elevenes opplevelse av læringsmiljøet som har konsekvenser for deres motivasjon, selvoppfatning, prestasjoner og handlinger” (Skaalvik & Skaalvik 1998). Med læringsmiljø menes her hele skolens virksomhet.

Sande kommune forventer at den enkelte barnehage og skole utarbeider et lokalt tilpasset kvalitetssikringssystem – et årshjul - som blant annet ivaretar hvilke brukerundersøkelser, kartlegginger, fellesaktiviteter og for skolene tester og prøver, som skal gjennomføres i løpet av barnehage-/skoleåret. Det skal også fremgå hvem som har ansvar for forberedelser, gjennomføring, analyse og oppfølging. Likeledes hvem som skal ha tilgang til resultater og eventuelle konsekvenser for videre arbeid i virksomheten. På 7.trinn skal det utarbeides felles prøver for alle barneskolene i kommunen i basisfagene – høstsemesteret halvdagsprøver og vårsemesteret heldagsprøver. Prøvene skal vise hva barneskolene har vektlagt i de aktuelle fagene og vil gi en tilbakemelding på i hvor stor grad skolen/den enkelte elev har lyktes med måloppnåelsen av de faglige kompetansemålene i Kunnskapsløftet.

I tillegg skal alle barnehager og skoler lage en årlig tilstandsrapport, som legges fram for politisk nivå. Tilstandsrapporten skal bygge på to parallelle analyser relatert til ståsted – og organisering med aktuelle data hentet fra blant annet Skoleporten og KOSTRA. Rapporten skal gi skoleeier et innblikk i den enkelte barnehage og skoles drift og resultater. Tilsvarende rapporter bør utarbeides for de enhetene i kommunen, som har klare bånd til hvilke grep som må tas for å lykkes, både på kort og lang sikt, med ”God Oppvekst” i Sande EQS basen vil være sentral i dokumentasjonssammenheng og vil på sikt fungere som oppvekstsektorens lokale kvalitetshåndbok.

Arbeidsområder

- Det utarbeides en overordnet plan for oppvekstfeltet som gir føringer for hvordan kommunen ønsker å tilrettelegge for en trygg og god oppvekst for alle barn og unge i aldersgruppen 0 – 23 år i sandesamfunnet.
- Med basis i den overordnede planen utarbeides det lokale handlingsplaner for aldersgruppen 0 – 23 år. Handlingsplanen skal vise konkrete innsatsområder/tiltak/aktiviteter, tidsplan med milepæler, hvilke ansatte og fagområder som er involvert, ansvars plassering, ressursinnsats, evaluerings- og spredningsstrategi for god resultatoppnåelse. Lokale handlingsplaner skal bidra til en god styringsdialog mellom politisk og administrativt nivå, jfr. tabell s.11.

Framdriftsplan 2010 - 2018

Det er aktuelt å utarbeide kvalitetsplaner på en rekke områder innen oppvekstfeltet. På noen av områdene er det allerede gjort et godt stykke arbeid, men dette må gjennomgås og eventuelt justeres slik at planverket til syvende og sist fremstår som helhetlig og solid. For å klare den omfattende jobben det er å få dette på plass, vil styringsgruppen for ”God Oppvekst” sette opp en prioriteringsliste for så å nedsette relevante arbeidsgrupper, jfr. vedlegg 2, Tiltaksliste s.18. Arbeidsgruppene vil få et klart mandat og en tidsplan fra styringsgruppen, relatert til når kvalitetsplanen forventes ferdig. Styringsgruppen oppnevner arbeidsgruppens leder og sekretær. Når planen er godkjent, er det et lederansvar å sørge for at planen implementeres og blir en naturlig del av læringsmiljøet i den enkelte virksomhet/fagenhet. Eksempler på slike kvalitetsplaner er ” Fysisk aktivitet i barnehage og skole” og ” Helhet i grunnopplæringen – de gode overgangene (barnehage – småskoletrinn – mellomtrinn – ungdomstrinn – videregående skole)”. For en mer uttømmende oversikt, se vedlegg 1, Aktuelle kvalitetsplaner s.17.

Planene skal være egne prioriterte utviklingsprosjekter og skal ved utviklingsperiodens slutt samles i ett dokument og vise Sande kommunes konkrete innsats på hele oppvekstområdet. For å ivareta nye utfordringer som kommer, vil det legges inn jevnlig evaluering/justering. De ulike enheters oppfølging av planene, som inngår i ”God Oppvekst”, vil bli vurdert/evaluert ved bruk av veiledning/utviklings- og leder/resultatsamtaler. For å klare å gjennomføre og lykkes med de ambisiøse målene som ligger i ”God Oppvekst i Sande”, er det nødvendig å styrke ulike deler av hjelpeapparatet, skole- og barnehageledelsen, samt rådgiverfunksjonen på skole- og barnehagesiden på administrativt nivå (jfr. Vedlegg nr.2, Tiltaksliste s. 18).

Det må videre legges opp til et forpliktende tverrfaglig/tverrsektorielt/tverretatlig samarbeid spesielt knyttet til forebyggingsfeltet slik at barn og unge som befinner seg i risikozonen for å droppe ut av skolen, utvikle rus og/eller kriminell atferd blir fanget opp, og får hjelp på et tidlig tidspunkt. Familietjenesten er organisert for å ivareta denne måten å arbeide på, men i praksis fungerer ikke dette etter intensjonen. Derfor må det foretas strukturelle grep, som gir god samhandling til beste for barn og unge. En egen koordinator med ansvar for å samordne forebyggende arbeid og tjenester, for å forhindre uønsket atferd hos identifiserte individer/grupper i å utvikle seg videre, vil være en god investering og på sikt kunne lette noe av presset på hjelpeapparatet (jfr. Vedlegg nr. 2, Tiltaksliste s. 18).

I tillegg er det viktig at barn og unge opplever faginstanser som både ser, hører og tar dem på alvor. Familietjenesten har allerede avsatt ressurser for å bistå barnehager og skoler i et lavterskeltilbud der foresatte, ansatte og barn får mulighet til å drøfte ulike utfordringer før det fattes formelle vedtak (BUFF - barn og unges forebyggende fagteam). Imidlertid har blant annet bemanningsutfordringer, spesielt i PPT, og manglende forankring i ledelsen ved enkelte virksomheter, medført at noen av BUFF - teamene ikke har fungert optimalt. Det mangler felles rutiner for teamene og tilbudet har ikke alltid vært like godt markedsført mot foreldregruppen. Tiltaket bør evalueres jevnlig, f.eks. én gang i halvåret.

Betydningen av å komme tidlig inn kan ikke understrekes sterkt nok. Dette gjelder både overfor aktuelle barn/unge og deres foresatte, men også overfor ansatte og ledelse i barnehage, skole og frivillige organisasjoner/ fritidsaktivitetsarenaer. Der BUFF-teamene har fungert etter intensjonene, er det gode resultater.

Organisering

Organisasjonskartet for skolene i Sande ble endret 01.03.2010. Fra å være to virksomheter med hver sin virksomhetsleder, en for barnetrinnskolene og en for ungdomsskolen inkludert voksenopplæringen, er hver skole nå en egen enhet/virksomhet som rapporterer direkte til kommunalsjef for oppvekst. Tilsvarende endring er skjedd for de kommunale barnehagene i Sande.

Andelen private barnehageplasser er imidlertid høy i Sande, og det er derfor viktig for kommunen å ha et godt samarbeid med de private aktørene på barnehageområdet. Det er i dag felles møter vedrørende opptak hver vår og en fellessatsing på kompetanseutvikling og deling av spesialpedagogiske ressurser (Opplæringsloven § 5.7).

Familietjenesten ble fra samme tidspunkt (01.03.2010) delt i to virksomheter som rapporterte til kommunalsjef for helse. Virksomhet A; Familietjenesten samler støttetjenestene PPT, barnevern, helsestasjonen, fysio- og ergoterapi og psykisk helse. Virksomhet B; Bolig og fritid, omfatter tjenester til funksjonshemmede. Fra 15.06.2010 ble Familietjenesten (virksomhet A) en del av kommunalsjef for oppveksts ansvarsområde, mens Bolig og fritid (virksomhet B) fortsatt en underlagt kommunalsjef for helse og velferd (ny betegnelse fra samme dato), jfr. nytt organisasjonskart, vedlegg 5 s. 19.

For å gi et godt og helhetlig tjenestetilbud og unngå kostbar dobbeltkjøring, er det viktig å arbeide for en bedre integrering av de ulike tjenesteområdene som har relasjoner til barn og unges opplæring og oppvekst. Det er gitt klare statlige føringer for tidlig innsats i barnehage, skole, kommunalt hjelpeapparat og spesialisthelsetjenesten for barn og unge, som underbygger verdien av tverrfaglig/ tverretatlig/tverrsektorielt samarbeid.

Andre viktige kommunale aktører i God oppvekst-sammenheng

”skarpe blikk og varme hjerter”

Det er enighet om at ansatte og ledere i barnehage, skole og andre aktuelle fagmiljø, må tilstrebe og videreutvikle det gode samarbeidet som allerede foregår. I tillegg er kultur- og fritidssektoren, Frivillighetsentralen Sande og frivillige organisasjoner viktige medspillere for å kunne utvikle gode, helhetlige oppvekstvilkår for barn og unge i Sande. For ungdom kan det også være naturlig å samarbeide nært med NAV.

Pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste (PPT) har en sentral rolle både som sakkyndighetsinstans og samarbeidspartner i god oppvekst. PPT utreder ulike vansker hos barn/unge og gir råd om hvilken stimulering/opplæring som kan gi utvikling og et tilfredsstillende og forsvarlig tilbud. PPT bistår også skolene og barnehagene med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling (systemrettet arbeid). Øvrige oppgaver er å bistå foreldre, barnehage og skole i arbeidet med å tilrettelegge opplæringen for barn, ungdom

og voksne med behov for spesiell tilrettelegging/spesialundervisning. For å kunne drive organisasjons- og kompetanseutvikling, være en medspiller i tilrettelegging for pedagogisk utvikling og ha nødvendig kapasitet til å foreta sakkyndige vurderinger innen rimelig tid (3mnd), må bemanningen i PPT vurderes.

Helsestasjonen for barn og unge er en annen viktig samarbeidspartner i god oppvekst. I motsetning til andre kommuner, har Sande økt ressursen til helsesøstertjenesten, blant annet for å kunne følge opp elever hjemmehørende i Sande i videregående skole. Det er skolehelsetjeneste ved alle skoler i kommunen. Allerede før fødsel finner sted, er det i aktuelle tilfeller et samarbeid mellom jordmor, helsestasjonen og barnevernet. Helsesøstre er også i kontakt med barn som ikke går i barnehage, og de er ofte de første til å registrere faresignaler og fange opp barn i risikozonen. Denne kompetansen må ansatte i barnehage og skole få del i, slik at de barna det gjelder får et forsterket tilbud så tidlig som mulig. Handlingsnormen bør være; ”tidlig byggende arbeid før problemer oppstår og utvikles”.

Psykisk helse er også en viktig tjeneste i God oppvekst, spesielt med tanke på barn av psykisk syke foreldre. Her er det allerede etablert et godt samarbeid med helsestasjonen og ruskoordinator. Psykisk helsetjeneste for barn og unge ivaretas av helsestasjonen og skolehelsetjenesten.

Ergo- og fysioterapitjenesten er en lovpålagt tjeneste og inngår som en del av kommunes helsetilbud. I Sande er det kommunale fysioterapeuter og privatpraktiserende med driftstilskudd. Ergo - og fysioterapitjenesten deltar i det forebyggende og helsefremmende arbeidet til barn og unge, og gir tilbud til befolkningen i alder 0-100 år. Tjenesten deltar også i habiliteringsarbeidet gjennom veiledning og tiltak i hjemmet, barnehage, skole og SFO, samt kartlegging og i arbeidet med tekniske hjelpemidler, boligtilpassing og individuell plan.

Bolig og fritid gir individuelt tilpassede tjenester og ønsker å ha fokus på individets ressurser og utviklingsmuligheter.

Fagenheten gir tjenester til barn, unge og voksne med ulike funksjonsnedsettelse og har faste leietakere, barn og unge og voksne som får tjenester i Prestegårdsalleen 17 og 19. Det gis også tjenester til de som bor i trygdeleiligheter ute i kommunen. Måltrettet miljøarbeid står i fokus i tjenesteytingen.

Avdelingen yter følgende tjenester:

- Praktisk bistand og opplæring i dagliglivets gjøremål.
- Personlig assistent.
- Støttekontakt: b rukernes behov er utgangspunktet for om tjenesten ytes individuelt, i gruppe og/eller fritid med bistand.
- Avlastning: Bolig med heldøgns tilsyn og privat avlastning.
- Omsorgslønn.

Barneverntjenesten er en sentral aktør for tidlig innsats rettet mot barn i risikozonen. Barnevernets ansvarsområde gjelder for aldersgruppen fra 0 – 18 år, og i særskilte tilfeller kan

tiltak videreføres til 23 år, dersom vedtaket er fattet før ungdommen fyller 18 år. Det er ønskelig at barnevernet går mer aktivt inn i barnehage og skole som veilednings- og samarbeidspartner, med hensyn til tidlig innsats for barn med spesielle behov.

NAV gir tilbud til ungdom over 18 år, som av ulike årsaker har falt ut av skole eller arbeidsliv. De har etablert en egen ordning, Tiltaksteamet, og er også godt i gang med det statlig initierte Kvalifiseringsprogrammet.

Kultur tjenesten møter de unge på mange arenaer (kulturskolen, ”den kulturelle bæremeisen og skolesekken”, fritidsklubben o.a.). Her ligger en unik mulighet til å følge barn og unge på uformell basis, gi råd og veiledning og varsle om barn og unge som er i risikozonen for å utvikle problemer relatert til for eksempel psykiatri, rus og/eller kriminalitet.

Samarbeid med fylkeskommunen

Sande videregående skole er en viktig fylkeskommunal aktør i sandesamfunnets opplæringstilbud til barn og unge i alderen 16 – 19 år. For å beholde et attraktivt videregående skoletilbud i kommunen, er ambisiøse mål og god markedsføring en mulig vei å gå. I tillegg vil et forpliktende tverrfaglig samarbeid knyttet til kvalitet og tilrettelegging av læringsmiljø, fokus på miljø (Økologi) og internasjonalisering, være aktuelle områder å se nærmere på. Den nasjonale elevundersøkelsen 2010 viser at Sande videregående skole er blant de fremste skolene i Vestfold vedrørende viktige indikatorer på god kvalitet i opplæringen. Dette er det viktig å bygge videre på. Likeledes må det gode samarbeidet som allerede eksisterer mellom Sande videregående skole og Sande ungdomsskole, utvikles videre. Et synlig bevis på det gode samarbeidet, er det alternative skoletilbudet UNIK – rettet mot elever som står i fare for å falle fra i skoleløpet. Dette prosjektet har gitt så gode resultater at det fra høsten 2010 blir opprettet et tilsvarende tilbud på ungdomsskolenivå – Ung UNIK.

Motivasjon for læring er en forutsetning for en god skole. Den videregående opplæringen har som målsetting å motivere alle sine elever for læring. Det betyr at den enkelte lærer må være seg bevisst på ulike måter å motivere elever på. Gode tilbakemeldinger og samtaler, tilpasset opplæring, valgfrihet og elevdeltakelse, fokus på verdien av læring i seg selv, praksisretting og sosial vektlegging benyttes aktivt i opplæringen. Samtidig er det viktig at elevene opplever at skolehverdagen er relevant for deres framtidønsker. Skolen har en velfungerende elevtjeneste, gode overgangsrutiner med ungdomsskolene samt tilrettelagte skoleløp for de som ønsker det.

For å oppnå et godt læringsutbytte, er det viktig at de ulike aktørene i et skolesamfunn forpliktes/ansvarliggjøres. For å underbygge dette, vil ledelsen ved Sande videregående skole fra og med skoleår 2010/2011 være aktivt tilstede i undervisningen med det formål å støtte lærere og elever i læringsarbeidet. Likeledes må betydningen av tilpasset opplæring i videregående skole styrkes. Sammenlignet med de andre videregående skolene i Vestfold, er Sande videregående skole en av de skolene med høyest frafall. Derfor er arbeidet med å redusere frafallet ved skolen høyt prioritert.

Sande videregående skole er en av de videregående skolene i Vestfold som tar imot elever med lavest inntakssum. En grunn til at inntakssummen (poengsum) til Sande videregående skole er blant de laveste i Vestfold, kan være avtalen Vestfold og Buskerud fylkeskommune

ble enige om i 2006. Denne avtalen gjør det mulig for elever som er bosatt i Vestfold å søke seg skoleplass i Buskerud. Avtalen skal sikre gjensidighet i inntaket mellom fylkene, men skoleåret 2010/2011 vil det være ca. 120 elever fra Vestfold som begynner på skole i Buskerud og ca. 30 elever fra Buskerud som starter på skole i Vestfold (Sande videregående skole). I tillegg til ubalanse i antall er det også ubalanse i poengsum, fordi elever med høy poengsum søker plass i Buskerud og elever med lav poengsum fra Buskerud søker plass i Vestfold. (Jfr. Vedlegg 3, Inntakssum og vedlegg 4, Frafallsprosent s. 18)

Barnehage- og skolestruktur

Sande kommune har full barnehagedekning. Det er tre kommunale og sju private barnehager i kommunen (pr. sept. 2010). Kommunen har et samordnet opptak, og samarbeidet mellom private og kommunale barnehager er godt. I de seneste årene har det vært stor økning i etterspørselen av barnehageplasser. Nordre Jarlsberg barnehage med seks avdelinger ble fylt opp i august 2009. På grunn av mange søkere til hovedopptaket 2010 og noe tilflytting til kommunen av innbyggere med behov for barnehageplass, etableres det en privat toavdelings barnehage i Østbygda høsten 2010. Det er i Sande sentrum og nordover mot Kjeldås at kommunen har hatt flest søkere som ikke har fått tilbud der de ønsker, så beliggenheten for den nye barnehagen i Østbygda anses som gunstig. Videre planer om tomtesalg og bygging av boliger vil være av betydning for hvor eventuelt nye barnehageplasser bør etableres.

For å sikre barna et likeverdig tilbud, er kvalitet på innholdet og personalets kompetanse av avgjørende betydning. Det legges derfor vekt på felles kompetansetiltak og opplæring for både private og kommunale barnehager.

Det er utfordrende for mange kommuner å opprettholde en desentralisert skolestruktur, spesielt i økonomisk trange tider. De siste 5 årene er 230 skoler nedlagt i Norge, og årsakene til disse skolenedleggelsene er i hovedsak økonomisk motiverte. I stor grad har nedleggelsene gått ut over små skoler i distriktene. Sande kommune er i den heldige situasjonen at kommunen ikke har behov for å legge ned skoler av økonomiske årsaker. Kommunen bør likevel vurdere om eksisterende skolestruktur ivaretar innbyggernes krav til kvalitet vedrørende læringsmiljø og kunnskapsformidling, jfr. resultat på nasjonale prøver i 2009. Forskning viser at større enheter kan ha bedre vilkår for kvalitet over tid, enn små enheter (Telhaug, Dahlin (IMTEC), Nordahl, Sødal og Siv Marit Stavem "Den optimale skolestørrelse"(Pdh-avhandling)).

Det finnes imidlertid lite entydig forskning på hva som er den optimale skolestørrelse. Hvilke kriterier og verdier en vurderer ut fra og hva som tillegges vekt, når skoler foreslås sammenslått eller nedlagt, er oftest avgjørende for de valg som blir gjort. Et av de spørsmål alle kommuner med små skoler bør stille seg, er hvor lenge et godt faglig læringsmiljø kan opprettholdes hvis man har for få lærere å spille på. Blir skolen for liten, er det en stor utfordring å få faglig forsvarlig og nødvendig faglig bredde i personalet. Læreren er en meget viktig forutsetning for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte, og krav om økt kvalitet i skolen krever dyktige og motiverte lærere. Fra høsten 2010 blir lærerutdanningen lagt om; allmennlærerutdanningen forsvinner og det skjer en spesialisering som kvalifiserer for undervisning enten på 1. – 7.trinn eller 5. – 10.trinn. I begge utdanningsløp vektlegges en faglig forankring som får konsekvenser for skolestørrelse. I første rekke går det på muligheten skolen har for å få dekket ulike fagbehov. For ungdomstrinnet ble det innført skjerpede

kompetansekrav ved tilsetting av lærere allerede 01.08.2008, og signalene er gitt om at tilsvarende vil skje for barnetrinnets del i løpet av de nærmeste 2 – 4 årene.

Oppsummering

Det vil bli utarbeidet en plan for gjennomføring av ”God Oppvekst i Sande” når planen er behandlet politisk i september 2010.

Styringsgruppen for ” God Oppvekst i Sande” vil ha sitt første møte umiddelbart etter at planen er behandlet politisk (KOP, HOS og Kommunestyret) i september 2010. Gruppen vil ha den samme sammensetningen, (jfr. s. 2). Det forutsettes at arbeidsgruppene arbeid starter opp innen 15.oktober 2010. Det vil som tidligere nevnt, bli utarbeidet mandat for gruppenes arbeid, mål for arbeidet og en tidsplan for gjennomføring. I tillegg vil det bli lagt opp til jevnlig møter i styringsgruppen for å følge opp de ulike arbeidsgruppene arbeid. Leder av de ulike arbeidsgruppene rapporterer direkte til styringsgruppen. Hovedutvalgene vil få orienteringer etter hvert som handlingsplaner i virksomhetene og kvalitetsplaner for oppvekstområdet ferdigstilles.

Fokusområder:

- Utvikle et helhetlig styringssystem for kvalitet i hele oppvekstløpet.
- Vektlegge faglig utvikling i tråd med kompetansemålene i Kunnskapsløftet for å heve ambisjonsnivået og utvikle gode holdninger til verdien av kunnskap.
- Profesjonsutvikling og ansvarliggjøring av ledere og medarbeidere; god faglig og pedagogisk kompetanse, vi vektlegger samarbeidsevne, relasjonelle ferdigheter og endringsvilje og sikrer gjennom avtaler at involverte aktører er sitt ansvar bevisst.
- Et forpliktende tverrfaglig/tverrsektorielt/tverretatlig samarbeid med fokus ”til barnets beste”.
- Konstruktivt og godt samarbeid mellom barn, unge, foresatte, ansatte, ledere og andre berørte parter.

MÅLSETTING	SATSINGSOMRÅDE	MÅLGRUPPE	ANSVAR	TIDSRIST
1. Utarbeide en overordnet helhetlig plan for god oppvekst i Sande	Strategier for god oppvekst i Sande	Alle ansatte i tjenester som arbeider med barn/unge/ elever/ foresatt	Styringsgruppen v/kommunalsjef oppvekst	August 2010
2. Utarbeide prioritert liste over lokale, konkrete handlingsplaner	Fokus på tverrfaglige/-etatlige/-sektorielle overbygninger	Virksomhetens ansatte, brukere av tjenesten	Virksomheter og fagenheter v/øverste leder	31.12.2010
3. Utarbeide kvalitetsplaner på sentrale områder på oppvekstfeltet	Fokus på tverrfaglige/-etatlige/-sektorielle overbygninger	Virksomhetens ansatte, brukere av tjenesten	Arbeidsgrupper v/leder	Deles inn i faser. Prioritet avklares i jan. 2011
4. Bidra til god styringsdialog mellom politisk og administrativt nivå	Ulike aktørers spesielle forutsetninger, prosessarbeid, resultatoppnåelse knyttet til definerte forventningskrav og ressursinnsats	Politikere og administrativ ledelse, ledelse ved aktuelle virksomheter	Kommunalsjef og leder av hovedutvalg for kultur og oppvekst (KOP)	Etter hvert som planer ferdigstilles

Ressursbank

Ressursbanken er tenkt som et hjelpemiddel i utarbeidelsen av handlingsplaner i den enkelte virksomhet, samt for den nødvendige tverrfaglige/tverrsektorielle/tverretatlige samordningen som må finne sted når tjenesteområder griper inn i hverandre. Ressursbanken vil bli oppgradert når nye aktuelle styringsdokumenter kommer til. Likeledes vil det bli utarbeidet en aktuell litteraturliste som kan bidra til kompetanseheving av ansatte gjennom blant annet nettverk og lesesirkler. Utfordringen blir å finne tid til samkjøring av de mange gode tiltakene for å få ”God oppvekst” på plass i Sande.

Styringsdokumenter

- *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) av 21. mai 1999.*
- *Lov om barn og foreldre (barnelova) av 8.april 1981.*
- *Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992.*
- *Lov om adopsjon (adopsjonsloven) av 28.februar 1986.*
- *Lov om behandlingmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1967.*
- *Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) av 17. juli 1998*
- *Lov om barnehager (barnehageloven) av 17. juni 2005*
- *Stortingsproposisjon nr. 1 – for budsjettåret 2009 - Kunnskapsdepartementet*

- *Stortingsproposisjon nr. 68 - Kommuneproposisjonen 2010 – Kommunal- og regionaldepartementet.*
- *Handlingsplan for likestilling i barnehage og grunnopplæring (2008-2010) – Kunnskapsdepartementet.*
- *"GO! God oppvekst." Handlingsprogram 2008-2018 i Vestfold*
- *Forebyggende innsats for barn og unge - Rundskriv Q-16/2007 – Barne- og likestillingsdepartementet (Forebyggende innsats for barn og unge (tverrfaglig/tverretattlig samarbeid med fokus på hva er barnets beste)*
- *Til barnets beste – samarbeid mellom barnehagen og barneverntjenesten - Barne- og likestillingsdepartementet i samarbeid med Kunnskapsdepartementet Rundskriv 07/2009 (Q-1162B)*
- *Justis- og politidepartementet: " Gode krefter - kriminalitetsforebyggende handlingsplan, 35 tiltak for økt trygghet" 07/2009 (G-0417B)*
- *Departementene: "Regjeringens strategi for forebygging, Fellesskap – trygghet – utjevning" 06/2009 (G-0418B)*
- *Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet: "Satsning på barn og ungdom regjeringens mål og innsatsområder i statsbudsjettet 2010" – Q1166B*

Andre eksempler på statlige veiledere og føringer som gjelder satsning på barn og unges oppvekstvilkår:

- *Helsedirektoratet : " Fra bekymring til handling – En veileder om tidlig intervensjon på rusområdet" 08/2009 (IS-1742)*
- *Barne- og likestillingsdepartementet, Erfaringshefte: "Føre var og etter snar – om ungdom, gjeng og kriminalitet" 01/2008 (Q- 1136B)*

Kommunale styringsdokumenter:

- *Kommuneplanen for Sande kommune 2007 – 2019, Kap. 5 Trygghet og velferd, omtaler barn og unges oppvekstvilkår. Kommunen skal blant annet legge til rette for:*
 - Trygge, gode og stimulerende oppvekstmiljø
 - Nettverk mellom skoler, barnehager, andre kommunale virksomheter
 - Formalisere samarbeidet mellom barnehage og skole med fokus på bedre samarbeid med foreldrene
 - Forebyggende arbeid rettet mot barn og unge i et tverrfaglig/tverretattlig perspektiv. Lavterskeltilbud, tidlig innsats.
 - Planprogram 2011 – 2023 s. 18.

Andre aktuelle kommunale dokumenter:

- *Tjenesteanalyse grunnskole (forbedringsområder – juni 2010)*
- *Tjenesteanalyse barnehage (forbedringsområder – januar 2008)*
- *System for kvalitetsvurdering av skolene i Sande kommune (25.03.2009)*
- *EQS: sentrale barnehage og skole dokumenter/retningslinjer*
- *Økonomiplan*
- *Virksomhetsplaner*
- *Kommunal plan for idrett og friluftsliv 2010-2013*

En bedre barnehage- og skolehverdag i Sande kommune" (juni 2008)

- *Et forsøk på å strukturere og synliggjøre alle de ulike fagavdelingenes bidrag til å nå målene i kommuneplanen. Utfordringene den gang som nå er å forankre tiltakene, nye metoder/metodikk i hele organisasjonen – men også blant foresatte og uavhengige organisasjoner/frivillige.*

Vedlegg

Vedlegg I

Aktuelle kvalitetsplaner for ”God Oppvekst” i Sande - Plan- og prosjektperiode 2010 – 2018, jfr. s. 6 Framdriftsplan:

Som tidligere nevnt, er det utarbeidet planer på enkelte av de områdene som er nevnt nedenfor, men styringsgruppen må gjennomgå disse, eventuelt justere og komme med forslag til nye, slik at planen for ”God oppvekst” framstår som helhetlig og solid.

- Barnehagen – sosialiseringsarena med fokus på tidlig innsats.
- Fysisk aktivitet i barnehage og skole.
- Estetiske fag som ressurs i integreringen av fremmedkulturelle, fra mottaksenhet med faglig fokus til sosiale og kulturelle møteplasser i barnehage, grunnskole og kulturskole.
- Barnehage, grunnskole og kulturskole – samarbeidsprosjekter som fremmer god oppvekst.
- Helhet i grunnopplæringen – de gode overgangene (barnehage – småskoletrinn – mellomtrinn – ungdomstrinn – videregående skole).
- SFO – fritid på skolen, en integrert del i skolens helhetstenkning og planlegging.
- Lese- og skriveopplæring.
- Fra regning – til matematikk, teknologi og design.
- IKT – digital kompetanse.
- Tilpasset opplæring, IUP, IOP, IP – Opplæringsloven § 1.3, Stortingsmelding 16 (2006 – 2007; ”Og ingen sto igjen”).
- Ledelse i barnehage og skole.
- Vurdering, veiledning og dokumentasjon for å fremme læring og utvikling.
- Tverrfaglig/tverretatlig/tverrsektorielt samarbeid – forpliktende samarbeid om barn – og unge i risikozonen.
- Forebygging – Opplæringslovens § 9A.
- Internasjonalisering – den europeiske dimensjon i opplæringen - globale utfordringer.
- Fremmedspråkernes plass.
- Ungt Entreprenørskap; Ung UNIK – UNIK.
- Foreldresamarbeid – nærmiljøgrupper.
- PPT – veileder og sakkynndighet til barn og unges beste.
- Barn og unges fritidsmuligheter.

Tiltaksliste:

Nedenstående liste er ment som forslag for å oppfylle intensjonen i planen, og er avhengig av politisk aksept i forbindelse med økonomiplan-/budsjettbehandling. I prosjektperioden kan ytterligere tiltak, som ikke er nevnt nedenfor, være aktuelle:

- Styrket bemanning i PPT
- Opprette koordinatorstilling for bedre samordning av tiltak rettet mot barn og unge ("God oppvekst"-koordinator)
- Skolestruktur
- Barnehagestruktur
- Mottaksklasse for fremmedspråklige
- Styrke ledelse gjennom kompetanseheving og relevant ressursinnsats
- Økt fokus på styring av utdanning fra administrativt og politisk nivå, bl.a. gjennom styrket sentralledelse
- Kvalitetssikringssystem
- Andre faggrupper inn i skolen
- Videreutvikle nettverksarbeid
- Felles satsingsområder på tvers av barnehager og skoler (f.eks. fag, forebyggende arbeid, valg av læremidler og programmer, prøver/tester og kompetanseutvikling)

Vedlegg 3

Inntakssum til videregående skole fra ungdomsskole

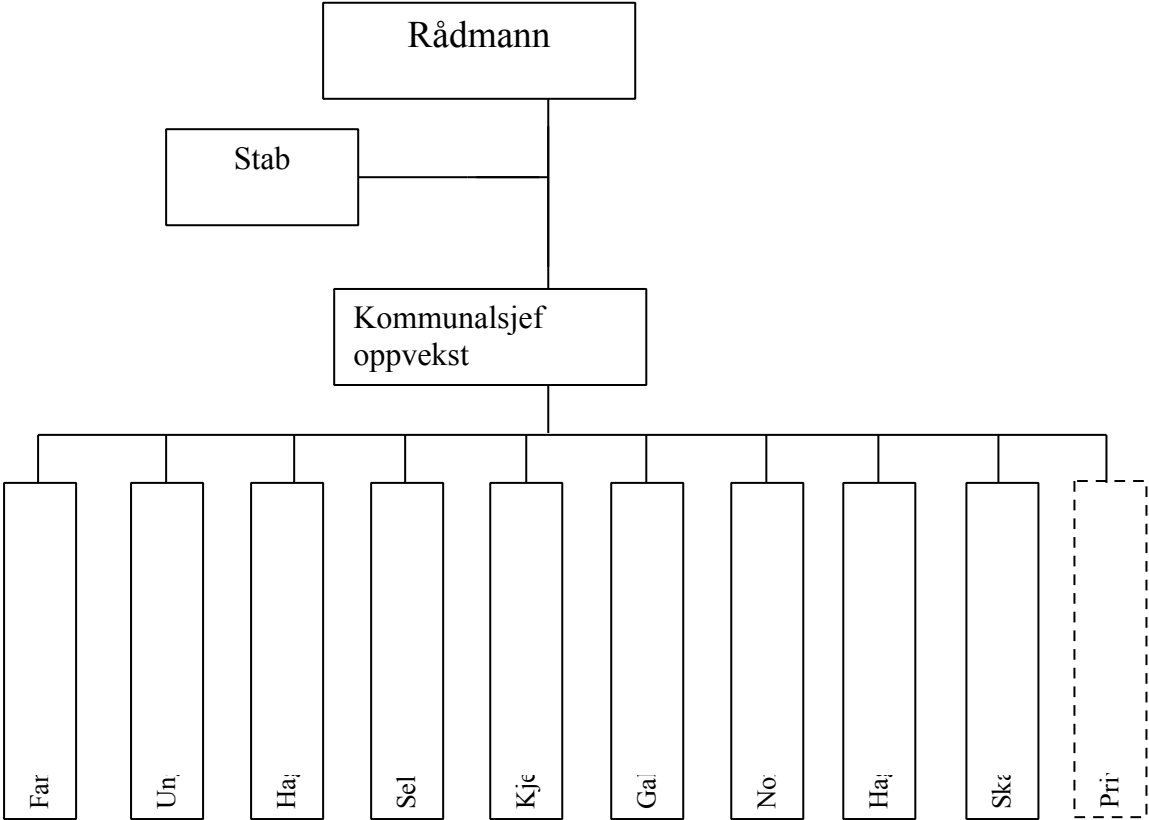
Høsten 2009 ble det laget tilstandsrapport for videregående opplæring i Vestfold. Denne tilstandsrapporten gir et innblikk i utdanningssektoren på et overordnet nivå. En tabell i rapporten tar for seg karakterer fra grunnskolen. Her blir elevene delt inn i 3 kategorier: "i faresonen", "slitere" og "stayere". Elevene "i faresonen" har den svakeste inntakspoengsummen fra grunnskolen. Gjennomsnittet i Vestfold ligger på 32,1% i denne kategorien. Sande vgs. har 34,6%. Det er bare Færder vgs som har en høyere prosent i denne kategorien. Elevene i kategorien "stayere" har den sterkeste inntakssummen. Gjennomsnittet i Vestfold i denne kategorien ligger på 41%.

Vedlegg 4

Frafallsprosent i videregående skoler:

Skole	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
FÆRDER VG SKOLE	7,2 %	9,7 %	6,9 %	9,3 %	7,0 %	7,1 %
GREVESKOGEN VG SKOLE	2,4 %*	3,9 %	3,5 %	3,2 %	2,5 %	2,0 %
HOLMESTRAND VG SKOLE	5,7 %	5,7 %	3,7 %	5,0 %	7,0 %	3,5 %
HORTEN VG SKOLE	5,0 %	4,4 %	3,9 %	4,2 %	4,6 %	4,5 %
MELSOM VG SKOLE		2,7 %	2,0 %	4,7 %	5,4 %	3,8 %
NØTTERØY VG SKOLE	2,9 %	2,9 %	5,1 %	3,1 %	3,8 %	3,4 %
RE VG SKOLE	3,9 %	1,7 %	1,9 %	2,1 %	1,2 %	1,0 %
SANDE VG SKOLE	4,4 %	4,8 %	5,3 %	7,7 %	3,8 %	4,7 %
SANDEFJORD VG SKOLE	4,5 %	3,7 %	5,4 %	4,3 %	4,3 %	4,8 %
THOR HEYERDAHL VG SKOLE	5,1 %	4,8 %	4,8 %	4,5 %	3,9 %	4,1 %
ALLE VGS	4,6 %	4,6 %	4,7 %	4,7 %	4,1 %	4,1 %

Organisasjonskart

Aktuell litteratur:

- *Beck, Christian; det organiserte vanvidd*
- *Byrkjeflot, H (red); Fra styring til ledelse*
- *Dahlgaard & Kristensen; Vejen til kvalitet*
- *Fullan, Martin & Hargreaves Andy: Ha tillit til læreren*
- *Hargreaves, Andy; Lærerarbeid og skolekultur*
- *Haug Peder: Artikkel i Østlandsposten 09.10.10.*
- *Hoem, Anton; Sosialisering*
- *Kristiansen Tor: Foreldrene – skolens nye ressurs*
- *Kvello, Øyvind; Oppvekst*
- *Molnar & Lindqvist; Skolen og problemelevne*
- *Møller, Jorunn; Lære (Å) og Lede*
- *Nordahl Thomas: Studie for Hedmark fylke (2007)*
- *Nordisk skolesamarbeid; Skoleledelse i Norden*
- *Nylen & Stokken (red): de profesjonelle*
- *Ogden, Terje; Kvalitetsskolen*
- *Ogden, Terje; Kvalitetsbevissthet i skolen*
- *Raaen, Finn D.; Elevvurdering og skoleutvikling*
- *Schmuck & Schmuck; Livet i klasserommet*
- *Seljeliid, Terje; Verdiformidling i hjem og skole*
- *Senter for økonomisk forskning (SØF): Analyse av nasjonale prøver*
- *Sollie, A; Barn i Norge – barn og unges oppvekstvilkår*
- *Stavem, Siv Marit: "Den optimale skolestørrelse"*
- *Steinberg; Aktivt verdivalg*
- *Stålsett & Tveiten & Sandal, Veiledningsmetodikk*
- *Svedberg, Lars; Rektorsrollen*
- *Sørhaug, Tian; Om ledelse*
- *Thuen & Vaage (red); Oppdragelse til det moderne*
- *Tiller, Tom; Den tenkende skolen*
- *Tiller, Tom; Kenguruskolen*
- *Tiller, Tom; Vurder selv – skolevurdering i praksis*
- *Wennber & Nordberg; Klasseromsledelse*
- *Ålvik, Tron (red); Skolebasert vurdering – en artikkelsamling*
- *Ålvik, Tron (red); Skolebasert vurdering – en innføring*